

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 6 juni 2003

Ö 3892-01

KLAGANDE

Domstolsverket, 551 81 JÖNKÖPING

MOTPART

E.T.

Ombud, tillika biträde enligt rättshjälpslagen: jur. kand. Y. B.

SAKEN

Rättshjälp

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinge, avd. 2, beslut den 1 oktober 2001

i mål Ö 1531-01

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen beslutar, med upphävande av hovrättens beslut, att E. T. inte längre skall ha rättshjälp i målet.

För det biträde Y. B. lämnat E. T. i Högsta domstolen fastställs ersättning enligt rättshjälpslagen till tretusen (3.000) kr, avseende arbete.

Den rättshjälpskostnad som uppkommit i anledning av hovrättens beslut skall

stanna på staten.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Domstolsverket har yrkat att Högsta domstolen avslår E. T.s ansökan om rättshjälp.

E. T. har bestritt ändring.

SKÄL

Enligt muntligt avtal betalar M. A. underhållsbidrag för E. T. med 1.200 kr per månad. E. T. har väckt talan i tingsrätten och yrkat att underhållsbidraget till följd av ändrade förhållanden skall jämkas till 2.500 kr per månad. Han har i samband med ansökan om stämning ingivit en rättshjälpsansökan. Efter avslag i tingsrätten har hovrätten beviljat honom rättshjälp.

Enligt 11 § 2 rättshjälpslagen (1996:1619) får i en angelägenhet som rör underhåll till barn rättshjälp beviljas endast när det finns särskilda skäl. I förarbetena (NJA II 1996 s. 539) anges att det krävs att förhållandena är mer komplicerade än normalt för att särskilda skäl skall anses föreligga. Om den rättssökande har möjlighet att få sitt behov av underhållsbidrag täckt genom samhällets underhållsstöd skall rättshjälp inte beviljas. Enligt förarbetena kan dock rättshjälp komma i fråga om barnet har behov av ett större underhållsbidrag än vad som motsvaras av underhållsstödet.

Det förhållandet att rättshjälp kan beviljas i fall då barnet har ett behov av underhållsbidrag som överstiger underhållsstödet kan, mot bakgrund av den restrikti-

vitet som ligger i rekvisitet särskilda skäl, inte uppfattas så att rättshjälp alltid skall beviljas i sådana fall. Härutöver bör i det enskilda fallet krävas att förhållandena är mer komplicerade än normalt för att rättshjälp skall medges. Så kan vara fallet exempelvis om barnet har speciella behov eller föräldrarnas ekonomiska förhållanden är svårutredda och svårbedömda. Med hänsyn till rättshjälpslagens karaktär av social skyddslagstiftning bör vidare särskild restriktivitet iakttas med att bevilja rättshjälp när underhållsbidraget inte är avsett att täcka ett barns grundbehov, utan avser s.k. standardtillägg. Den omständigheten att ärendet krävt en biträdesinsats utöver två timmars rådgivning kan tyda på att ärendet är mer komplicerat än normalt, men bör i mål om underhållsbidrag till barn inte tillerkännas avgörande betydelse (jfr NJA 1999 s. 149 III).

Av handlingarna i målet framgår inte annat än att E. T. grundar sitt utökade behov av underhållsbidrag på att han erhållit barnomsorgsplats, till en kostnad av 1.200 kr per månad, och att han på grund av faderns ekonomiska förhållanden därutöver anser sig berättigad till ett standardtillägg. Föräldrarnas ekonomiska förhållanden, såsom de redovisats, framstår vidare som relativt klara. Målet kan mot denna bakgrund inte sägas vara särskilt komplicerat. Att osäkerhet kan ha förelegat kring de avtal om underhållsbidrag som funnits förändrar inte den bedömningen. E. T. bör därför inte beviljas rättshjälp.

Y. B. skall tillerkännas ersättning för arbetet med målet i Högsta domstolen.

Omständigheterna är sådana att det får anses föreligga särskilda skäl att låta rättshjälpskostnaderna i anledning av hovrättens beslut stanna på staten (se 36 § rättshjälpslagen).

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lars K Beckman, Regner, Lundius,
Ella Nyström och Wersäll (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Delin